

OBVEZNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE V LETU 2016

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

www.zzzs.si

V strukturi odhodkov je ZZZS v letu 2016 zagotovil 70,4 % sredstev za uresničevanje pravic do zdravstvenih storitev, 14,7 % za zdravila, medicinske pripomočke, cepiva, preskrbo s krvjo in sanitetni material ter 11,3% za denarne dajatve in povračila.

1. VKLJUČEVANJE IN UREJANJE ZAVAROVANJ ZAVAROVANIH OSEB

ZAVAROVANJE OSEB

- na dan 31. 12. 2016 vključenih v zavarovanje 2.086.218 zavarovanih oseb;
- 4.038 oseb, ki niso imele urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja več kot 2 meseca, in 742 oseb, ki niso imele urejenega zavarovanja več kot 1 leto;
- 1.046.091 prijav, odjav in sprememb v zavarovanju, ki so jih uredili zaposleni v prijavno-odjavnih službah ZZZS, 1.919.779 M-obrazcev pa je bilo urejenih avtomatsko (elektronsko) na podlagi programske podpore.

Tabela 1. Spremembe statusov zavarovanih oseb v Sloveniji v letu 2016 v primerjavi z letom 2015.

obdelani obrazci za urejanje zavarovalnega statusa	število dogodkov v letu 2015			število dogodkov v letu 2016			indeks 2016/2015
	obravnavne referentov	avtomatske obravnave	skupaj	obravnavne referentov	avtomatske obravnave	skupaj	
obrazec prijava M-1	475.309	101.683	576.992	389.448	191.580	581.028	101
obrazec odjava M-2	474.129	99.079	573.208	373.336	196.486	569.822	99
obrazec sprememba M-3	64.561	8.073	72.634	60.442	7.914	68.356	94
skupaj M1+M2+M3	1.013.999	208.835	1.222.834	823.226	395.980	1.219.206	100
obrazec MDČ	157.199	128.208	285.407	153.982	122.091	276.073	97
obrazec M12	280.277	2.289	282.566	68.883	1.401.708	1.470.591	520
SKUPAJ	1.451.475	339.332	1.790.807	1.046.091	1.919.779	2.965.870	166

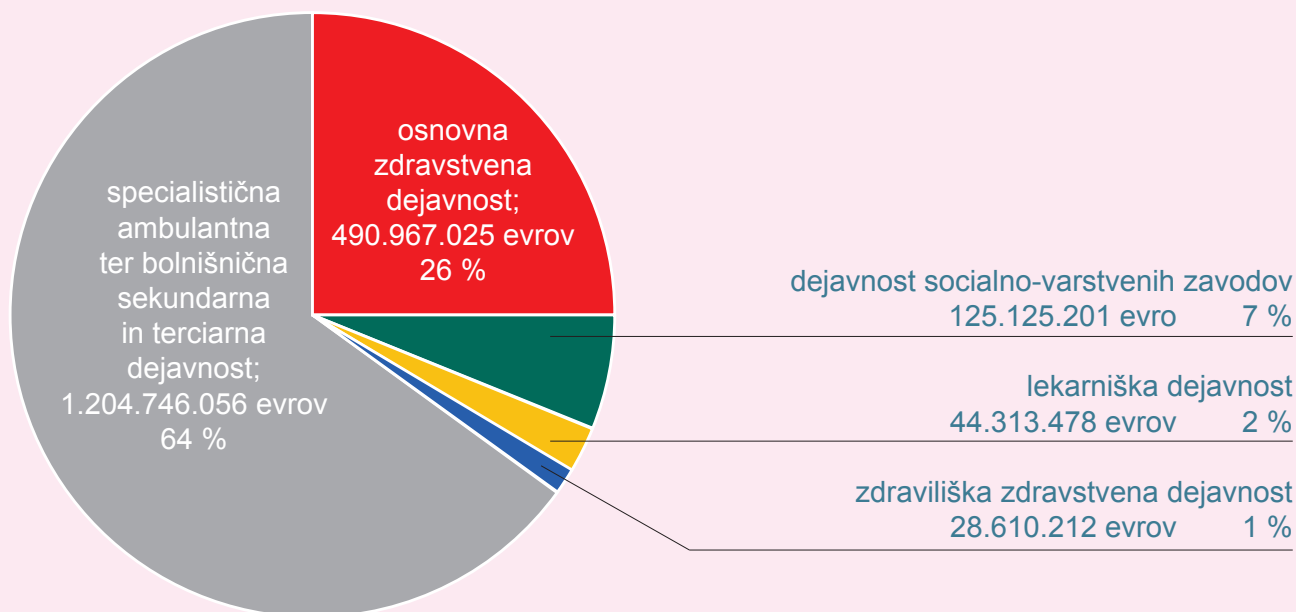
Vir: ZZZS, baza podatkov o zavarovanih osebah.

2. PROGRAM ZDRAVSTVENIH STORITEV

- V osnovni zdravstveni dejavnosti je bilo opravljenih 13,1 milijona obiskov zavarovanih oseb (obiski osebnega zdravnika, otroškega ter šolskega zdravnika, osebnega ginekologa, patronažne službe, fizioterapije..).
- V zobozdravstveni dejavnosti je bilo opravljenih 2,4 milijona obiskov zavarovanih oseb.
- V specialistično ambulantni dejavnosti je bilo opravljenih 4,3 milijona obiskov.
- V akutno bolnišnično obravnavo je bilo sprejetih 345.361 primerov (hospitalizacij; sprejemov in odpustov bolnikov iz bolnišnice). Polovica vseh primerov akutne bolnišnične obravnave je povezana z boleznijo ali okvaro mišično-skeletnega sistema in vezivnega tkiva, boleznijo ali okvaro obtočil, boleznijo ali okvaro prebavil, boleznijo in okvaro dihalnega sistema ter nosečnostjo, porodom ali poporodnim obdobjem. Najpogosteje je bil obračunan vaginalni porod brez zapletenih diagnoz (11.745 primerov).

Slika 1. Pogodbena vrednost programa zdravstvenih storitev po dejavnostih v letu 2016.

- Okvirna vrednost celotnega programa zdravstvenih storitev iz Splošnega dogovora za pogodbeno leto 2016, ki vključuje obvezno zdravstveno zavarovanje in doplačila, brez nabavne vrednosti zdravil v lekarnah in zdravil iz Seznama B, je v tekočih cenah 2016 znašala 1.893 milijonov evrov. Znesek ne vključuje obveznosti za specializacije, ki so v letu 2016 znašale 52,7 milijona evrov ter obveznosti za povračila dela pripravnikov in sekundarijev, ki so v letu 2016 znašale 20,8 milijona evrov.
- V letu 2016 je ZZZS imel sklenjene pogodbe s 1.743 izvajalci zdravstvenih storitev, in sicer 204 z javnimi zavodi in 1.539 z zasebnimi izvajalci. Za izvedbo programov je v pogodbah z javnimi zavodi in zasebniki s koncesijo dogovorjenih 44.113 delavcev (iz ur), od tega 7.507 oziroma 17,02 % pri koncesionarjih.
- V letu 2016 je ZZZS izvedel skupno 842 nadzorov nad izvajanjem pogodb sklenjenih med ZZZS in izvajalci zdravstvenih storitev; izvedeni nadzori na osnovi priprave analitičnih podatkov:
 - o sistemski nadzor obračuna kratkotrajnih hospitalizacij in hospitalizacij v pediatriji in srčni kirurgiji ter obračuna specialistične zunajbolnišnične dejavnosti fizioterapije, pediatrije, pulmologije, diabetologije, kirurške dejavnosti v urgentnih centrih, okulistiki in vsa področja zobozdravstvene specialitike;
 - o nadzor vodenja čakalnih seznamov in ordinacijskega časa;
 - o nadzor pravilnega evidentiranja vsebine obravnave v akutni bolnišnični obravnavi;
 - o nadzor obračuna storitev v času dežurne službe na primarni ravni, ločeno zaračunljivega materiala in storitev, zunaj bolnišničnih storitev, medicinskih pripomočkov in nege v socialno-varstvenih zavodih v času hospitalizacije.
- Osrednja pozornost namenjena pravilnosti obračuna; vrsta aktivnosti namenjena tudi izobraževanju izvajalcev za pravilno evidentiranje in obračunavanje.
- Na podlagi izvedenih nadzorov ZZZS v letu 2016 znašajo zahtevki iz nadzorov 2,74 milijona evrov, izrečene pogodbene kazni znašajo 558.843 evrov.

3. OSKRBA Z ZDRAVILI

OSKRBA Z ZDRAVILI

- predpisanih 17.238.353 receptov za zdravila za 39,8 milijonov pakiranj (škatlic...); poraba zdravil, merjena v definiranih dnevni odmerkih, se je zvišala za 1,9 %. Vsaj en zelen recept je prejelo 1.507.221 (73 %) prebivalcev;
- poraba bioloških, tarčnih in drugih dragih zdravil na recept narašča, saj so izdatki zanje znašali 132,3 milijona evrov, kar je za 13,1 milijona evrov več glede na predhodno leto;
- odhodki obveznega zdravstvenega zavarovanja za zdravila in živila, ki zajemajo izdajo na recepte, seznam B (bolnišničnih zdravil) in seznam A (seznam ampuliranih zdravil za zunaj bolnišnično zdravljenje), zdravila v centrih za zdravljenje odvisnosti, krvne pripravke, cepiva in povračila so znašali 393.866.307 evrov, kar predstavlja 5,6 % povečanje glede na predhodno leto;
- na listo za ambulantno predpisovanje je bilo razvrščenih 22 novih zdravil, na seznam bolnišničnih zdravil 6 novih zdravil, na seznam A pa 1 novo zdravilo. Razvrščena so bila tudi 4 nova živila.

4. ZAGOTAVLJANJE MEDICINSKIH PRIPOMOČKOV

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

- predpisanih 527.989 naročilnic za medicinske pripomočke, ki se izdajajo v lekarnah in specializiranih prodajalnah, najpogosteje pripomočki pri zdravljenju sladkorne bolezni, pripomočki pri težavah z odvajanjem seča ter pripomočki pri umetno izpeljanem črevesju in urostomi;
- najmanj 1 pripomoček v breme ZZSZ je prejelo 279.946 oseb;
- stroški izdanih pripomočkov v breme ZZSZ so znašali 66.491.785 evrov, kar je za 5,9 % več glede na predhodno leto;

5. ODLOČANJE O PRAVICAH

ODLOČANJE O PRAVICAH

Imenovani zdravniki ZZZS izdali 346.987 odločb (9 % več kot v 2015), od tega:

- 231.554 odločb o začasni nezmožnosti za delo (10,5 % več kot v 2015);
- 44.018 odločb o zobnoprotetični rehabilitaciji (2,7 % več kot v 2015);
- 37.608 odločb o zdraviliškem zdravljenju (8,3 % več kot v 2015);
- 7.789 odločb o medicinskih pripomočkih (1,9 % več kot v 2015);
- 1.616 odločb za nego družinskega člana (8,4 % več kot v 2015);

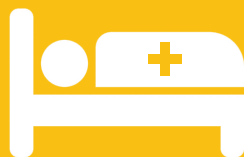
Senat zdravstvene komisije kot pritožbeni organ na drugi stopnji izdal 6.618 odločb (6,7 % več kot v 2015), od tega:

- 4.043 odločb za začasno nezmožnost za delo (8,5 % več kot v 2015),
- 2.509 odločb za zdraviliško zdravljenje (4,6 % več kot v 2015).

Območne enote ZZZS rešile 3.356 zahtev za odločbo v zvezi z uveljavljanjem pravic do nadomestila plače, povračila potnih stroškov, izbire osebnega zdravnika, povračila stroškov za opravljene zdravstvene storitve, povračila stroškov zdravlil in stroškov medicinskih pripomočkov v Sloveniji. V zvezi s tem je Direkcija kot pritožbeni organ na drugi stopnji prejela v reševanje 221 pritožb zoper odločbe, izdane na prvi stopnji.

6. NADOMESTILO PLAČE MED ZAČASNO ZADRŽANOSTJO OD DELA

NADOMESTILO
PLAČE

- 987.766 primerov zadržanosti od dela, najpogosteje zaradi bolezni in poškodb izven dela; izgubljenih skupno 10.378.095 delovnih dni (5,5 % več kot 2015), od tega 5.466.847 v breme ZZS;
- upad števila izgubljenih dni in trajanja zadržanosti v breme delodajalcev, porast števila izgubljenih dni, primerov in trajanja zadržanosti v breme ZZS, rahlo povečanje skupne povprečne dolžine trajanja (10,5 dneva; v letu 2015 10,4 dneva);
- skupni odstotek izgubljenih dni 4,16 % (v letu 2015: 4,0 %), od tega v breme delodajalcev 1,97 % (v letu 2015: 2 %) in v breme ZZS 2,19 % (v letu 2015 2 %);
- nad 1 letom trajanja je bilo v bolniškem staležu 5.916 oseb (v letu 2015: 4.589);
- stroški za nadomestila ZZS 285.308.173 evrov (v letu 2015: 246.071.636 evrov oziroma za 15,9 % več);
- 3.471 laičnih nadzorov nad bolniškimi odsotnostmi (v letu 2015: 3.485), najpogosteje pri delavcih in samozaposlenih; 5,9 % kršitev glede na opravljene nadzore (v letu 2015: 6 %); najvišji delež kršitev pri samostojnih zavezancih; najpogostejše kršitve: neupravičena odsotnost od doma, opravljanje pridobitne dejavnosti; neposredni učinek nadzorov: 310 zaključenih bolniških staležev (3 več kot v 2015), 101 ugotovitev zmožnosti za delo za krajši delovni čas (109 v 2015), 6 odločb o odvzemu oziroma zadržanju nadomestila plače (4 v 2015).

7. IZVAJANJE EVROPSKEGA PRAVNEGA REDA IN MEDNARODNIH SPORAZUMOV

MEDNARODNO ZAVAROVANJE

- tuji organi za zvezo so obračunali ZZZS stroške za 75.456 primerov slovenskih zavarovanih oseb, ki so v tujini uveljavljale zdravstvene storitve med začasnim in stalnim bivanjem v tujini, oz. so bile napotene na zdravljenje v tujino (1,4 % več kot leta 2015); skupni znesek novonastalih obveznosti ZZZS do tujine je tako znašal 31.801.390 evrov in je najvišji do Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Nemčije in Avstrije;
- ZZZS je tujim organom za zvezo obračunal stroške za 50.215 primerov tujih zavarovanih oseb, ki so v Sloveniji uveljavljale zdravstvene storitve, kar je 3,2 % več primerov kot v letu 2015; skupna vrednost novonastalih terjatev v letu 2016 znaša 19.639.279 evrov in je najvišja do Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Italije;
- ZZZS je v letu 2016 izdal slovenskim zavarovanim osebam 518.480 evropskih kartic zdravstvenega zavarovanja in 107.835 certifikatov;
- načrtovano zdravljenje v tujini:
 - o zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji (44.a člen ZZVZZ) je bilo na zdravljenje, pregled in preiskavo v tujino napoteni 591 oseb, kar je 14,1 % več kot v letu 2015;
 - o zaradi predolge čakalne dobe (44.b člen ZZVZZ) je bilo 18 oseb napoteni na zdravljenje v tujino;
 - o ZZZS je izvedel 1.833 povračil stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva na podlagi evropskega direktive in 44.c člena ZZVZZ in tako zavarovancem povrnil 442.209 evrov;
- skupni stroški načrtovanega zdravljenja v tujini so znašali 6.514.091 evrov, kar je za 9,5 % več kot leta 2015.

8. IZDATKI ZA ZDRAVSTVO V SLOVENIJI IN V DRŽAVAH ČLANICAH EU

 IZDATKI ZA
ZDRAVSTVO

Tabela 2. Javni in zasebni tekoči izdatki za zdravstvo v PPP evrih na prebivalca v Sloveniji in v deležu BDP v primerjavi z državami EU28 v letu 2014.

	PPP € na prebivalca			
	javni	zasebni	celotni	% od BDP
Avstrija	2.884	905	3.789	10,4
Belgija	2.699	782	3.481	10,4
Bolgarija	593	515	1.108	8,3
Ciper	703	873	1576	6,8
Češka	1.566	284	1.850	7,5
Danska	3.175	598	3.773	10,6
Estonija	1.018	330	1.348	6,3
Finska	2.257	731	2.988	9,6
Francija	2.627	715	3.342	11
Grčija	1.007	656	1.663	8,2
Hrvaška	834	275	1109	6,6
Irska	2.713	1.209	3.922	9,4
Italija	1.869	607	2.476	9,1
Litva	932	432	1.364	6,5
Latvija	622	408	1.030	5,6
Luksemburg	5.057	966	6.023	7,2
Madžarska	918	453	1.371	7
Malta	1.685	764	2.449	9,6
Nemčija	3.403	600	4.003	11,1
Nizozemska	3.215	768	3.983	10,8
Poljska	902	357	1.259	6,3
Portugalska	1.299	668	1.967	8,9
Romunija	644	172	816	5,0
Slovaška	1.240	299	1.539	7
Slovenija	1.433	550	1.983	8,4
Španija	1.654	712	2.366	9
Švedska	3.295	642	3.937	11,1
Velika Britanija	2.437	647	3.084	9,8
Povprečje EU28	1.882	604	2.486	8,5

Viri: OECD, Health at a Glance 2016

9. IZBRANI KAZALNIKI O ZDRAVSTVENIH AKTIVNOSTIH V SLOVENIJI IN PRIMERJAVA S POVPREČJI V DRŽAVAH EU

ZDRAVSTVENE
AKTIVNOSTI

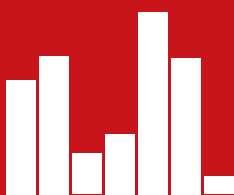

Tabela 3. Izbrani kazalniki o zdravstvenih aktivnostih v Sloveniji in primerjava s povprečji v državah Evropske unije v letu 2014.

Izbrani kazalci	Slovenija	EU 15
Št. obiskov na prebivalca v zunajbolnišnični ambulantni dejavnosti skupaj	6,6	6,1
- na primarni ravni	4,3*	n.p.
- na sekundarni ravni	2,3	n.p.
Stopnja hospitalizacije (odpusti iz bolnišnic) zaradi bolezni na 1.000 prebivalcev skupaj	184	158
- zaradi srčnožilnih bolezni	21,9*	23,2**
- zaradi raka	17,7*	13,0**
Povprečna ležalna doba v bolnišnicah (v dnevih)	6,9	7,7
Operacije sive mreže - delež v enodnevnih obravnavah	98	92

Opombe: * - NUZ, ZSL 2014,

** - Eurostat,

np - ni podatka

Viri: OECD, Health at a Glance 2016, NIJZ, Eurostat.